

COMENTARII CU PRIVIRE LA APLICAREA S.N.C. 23 "CHELTUIELI PRIVIND ÎMPRUMUTURILE"

Dispoziții generale

1. Prezentele comentarii sînt elaborate în baza standardului național de contabilitate (S.N.C.) 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor al Republicii Moldova nr. 174 din 25 decembrie 1997 și pus în aplicare începînd cu 1 ianuarie 1998.

2. Obiectivul comentariilor de față constă în explicarea prevederilor S.N.C.23 "Cheltuieli privind împrumuturile" referitoare la determinarea componenței cheltuielilor de împrumut, stabilirea modului de constatare și măsurare, trecere la cheltuieli, capitalizare și reflectare a acestora în rapoartele financiare.

3. Prezentele comentarii se extind asupra tuturor persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprindere și sunt înregistrate în Republica Moldova, precum și asupra filialelor, reprezentanțelor și altor subdiviziuni structurale ale acestora situate atît pe teritoriul Republicii Moldova, cît și peste hotarele ei (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 3). Acestea nu se aplică de instituțiile bugetare și organizațiile obștești care nu desfășoară activitate de întreprindere.

Definiții și componența împrumuturilor și cheltuielilor aferente acestora

4. Împrumuturile reprezintă credite bancare și împrumuturi primite de întreprindere de la alte persoane juridice și fizice pe un termen stabilit și pentru o plată anumită (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 5). Modul de primire și rambursare a împrumuturilor sînt reglementate printr-un contract încheiat între datornic și creditor. Împrumuturile pot fi primite sub formă de mijloace bănești în valută națională și strîin, active nemateriale și active materiale pe termen lung, titluri de valoare, stocuri de mărfuri și materiale.

5. În contabilitate și rapoartele financiare împrumuturile se clasifică după două criterii principale: surse de primire și termene de achitare (rambursare).

6. În funcție de sursele de primire împrumuturile se subdivizează în:

a) credite bancare, inclusiv overdrafturile;*

* Overdraft bancar - tip de credit bancar primit de întreprindere prin emiterea cecului sau a dispoziției de plată în suma care depășește soldul de mijloace în contul ei de decontare; condițiile creditului privind overdraftul sînt stipulate la deschiderea contului și acesta nu poate să depășească suma fixată.

b) împrumuturi de la părți nelegate (persoane juridice și fizice terțe);

c) împrumuturi de la personalul întreprinderii;

d) împrumuturi de la părți legate (întreprinderi asociate și fiice, fondatori ai întreprinderii etc.);

e) împrumuturi din emisiunea și realizarea titlurilor de datorii (cambiilor, obligațiunilor și altor titluri de valoare clasificate ca datorii).

7. După termenele de rambursare, împrumuturile se subdivizează în:

a) împrumuturi pe termen scurt - cu un termen de rambursare nu mai mare de un an;

b) împrumuturi pe termen lung - cu un termen de rambursare mai mare de un an.

8. Cheltuielile privind împrumuturile reprezintă cheltuielile aferente plății dobânzii și/sau alte cheltuieli suportate de întreprindere în legătură cu primirea mijloacelor împrumutate (S.N.C.23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 5).

Acestea cuprind:

a) dobânzile aferente împrumuturilor și creditelor pe termen scurt și pe termen lung, inclusiv

overdraftul bancar;

b) amortizarea reducerilor (scontului) sau premiilor privind împrumuturile;

c) amortizarea altor cheltuieli aferente primirii împrumuturilor;

d) plriloile financiare aferente arendeii finanioate constatate on conformitate cu S.N.C. 17 "Contabilitatea chiriei";

e) diferenioele de curs privind omprumuturile primite on valutr strrinr ei examinate drept corecioii la cheltuielile aferente plriloii dobonzilor.

Metode de constatare a cheltuielilor privind împrumuturile

9. Existr dour metode de constatare a cheltuielilor privind împrumuturile:

a) metoda recomandatr de S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile";

b) metoda alternativr admisibilr.

Metodele de constatare a cheltuielilor privind omprumuturile se stabilesc de fiecare ontreprindere on mod independent ei se reflectr on politica de contabilitate adoptatr pentru anul de gestiune.

Metoda recomandatr de S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile"

10. În cazul utilizrrii metodei recomandate de S.N.C. 23, cheltuielile privind omprumuturile se constatr ca cheltuiialr on perioada de gestiune în care au fost suportate de întreprindere, indiferent de momentul plriloii acestora, precum ei de destinaioia ei utilizarea efectivr a omprumuturilor primite. Contabilizarea acestor cheltuieli se efectueazr în conformitate cu prevederile S.N.C.3 "Componenioa consumurilor ei cheltuielilor ontreprinderii" (S.N.C.23 "Cheltuieli privind omprumuturile", paragraful 9). În acest caz cheltuielile de împrumut se includ on componenioa altor cheltuieli operaioionale, se reflectr în Raportul privind rezultatele financiare al perioadei de gestiune ei se scad din venituri la determinarea rezultatului financiar (profitului/pierderii) perioadei de gestiune.

Exemplul 1. On luna ianuarie 1998 firma "Stejar" a primit pentru procurarea materialelor un credit bancar pe un termen de 6 luni on sumr de 500000 lei ei a vndut 2000 de obligaoiuni proprii cu un termen de achitare de 10 luni, valoarea nominalr a unei obligaoiuni constituind 100 lei. Creditul brncii ei mijloacele primite din realizarea obligaoiunilor au fost trecute on contul de decontare. Creditul brncii ei obligaoiunile au fost achitate din contul de decontare on termenele stabilite. Dobonzile aferente omprumuturilor primite se calculeazr trimestrial ei constituie anual:

- la creditul bancar - 24%;

- la obligaoiuni - 18%.

Firma "Stejar" utilizeazr metoda de constatare a cheltuielilor de împrumut recomandatr de S.N.C.23 "Cheltuieli privind omprumuturile". On exemplul de faior suma cheltuielilor privind omprumuturile, calculatr pe trimestre, constituie:

$$\begin{aligned} \text{în trimestrul I - } & 39000 \text{ lei } \quad 500000 \times 3 \times 24 \quad 200000 \times 3 \times 18 \\ & \left\{ \frac{\quad}{12 \times 100} + \frac{\quad}{12 \times 100} \right\}; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{în trimestrul II - } & 39000 \text{ lei } \quad 500000 \times 3 \times 24 \quad 200000 \times 3 \times 18 \\ & \left\{ \frac{\quad}{12 \times 100} + \frac{\quad}{12 \times 100} \right\}; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{în trimestrul III - } & 9000 \text{ lei } \quad 200000 \times 3 \times 18 \\ & \left\{ \frac{\quad}{12 \times 100} \right\}; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{în trimestrul IV} &- 3000 \text{ lei} \quad 200000 \times 1 \times 18 \\ &\quad \{-----\}. \\ &\quad 12 \times 100 \end{aligned}$$

Suma totală a cheltuielilor privind creditele și împrumuturile pe anul 1998 constituie 90000 lei (39000 + 39000 + 9000 + 3000).

Firma "Stejar" trebuie să constate cheltuielile privind împrumuturile și să le reflecte în rapoartele financiare în trimestrul în care au fost calculate, indiferent de momentul plății efective a acestora. Să presupunem, de exemplu, că dobânzile pe trimestrul I au fost plătite integral: 30000 lei - pentru creditul bancar în martie și 9000 lei - pentru obligațiunile în aprilie 1998.

În exemplul de față cheltuielile privind împrumuturile se constată că cheltuielile ei se reflectă în Raportul privind rezultatele financiare pentru trimestrul I al anului 1998 în suma calculată de 39000 lei, deci în acest trimestru a fost achitată numai suma de 30000 lei.

Cheltuielile de împrumut se reflectă în Raportul privind rezultatele financiare cu total cumulativ de la începutul anului în componența altor cheltuieli operaționale. În exemplul dat suma cheltuielilor privind împrumuturile, reflectată în Raportul privind rezultatele financiare al firmei "Stejar", constituie:

- în trimestrul I - 39000 lei,
- în trimestrul II - 78000 lei (39000 + 39000),
- în trimestrul III - 87000 lei (78000 + 9000),
- în trimestrul IV - 90000 lei (87000 + 3000).

Metoda alternativă admisibilă

11. În cazul utilizării metodei alternative admisibile cheltuielile privind împrumuturile se capitalizează, adică se includ în valoarea de bilanț a activelor calificate (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 10). În acest caz suma cheltuielilor de împrumut se reflectă în bilanțul contabil ca o parte a valorii activelor pe termen lung și/sau curente.

12. Capitalizarea cheltuielilor privind împrumuturile se efectuează, respectându-se următoarele condiții (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 10):

- a) cheltuielile privind împrumuturile trebuie să fie legate nemijlocit de achiziționarea, construcția sau producția activului calificat;
- b) întreprinderea dispune de o certitudine întemeiată că activul calificat creat sau achiziționat, în valoarea sa, va include cheltuielile privind împrumuturile, va aduce în viitor avantaje economice;
- c) cheltuielile privind împrumuturile suportate efectiv pot fi determinate cu certitudine.

13. Cheltuielile privind împrumuturile care nu corespund condițiilor sus-numite nu se capitalizează, ci se consideră ca cheltuieli ale perioadei de gestiune, în care au fost suportate de întreprindere (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 10).

14. Prima condiție de capitalizare (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 10a) prevede că întreprinderea determină în mod independent nomenclatorul și componența activelor calificate, în valoarea lor, urmează să fie incluse cheltuielile privind împrumuturile.

15. Se consideră activ calificat activul care necesită în mod obligatoriu o perioadă lungă de creare și pregătire spre utilizare conform destinației sau spre vânzare (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 5). În cazul în care termenul necesar pentru crearea și pregătirea activului spre a fi utilizat conform destinației sau vândut depășește durata unei perioade de gestiune, întreprinderea poate să considere activul drept activ calificat și să capitalizeze cheltuielile privind împrumuturile.

16. Active calificate se consideră (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 7):

- a) stocurile de materii și materiale al căror termen de producție și pregătire spre utilizare conform destinației depășește durata unei perioade de gestiune. De exemplu, vinurile brute prăsite

pentru fabricarea vinurilor de calitate superioară, a campaniei; distilatul de vin pentru coniac - pentru fabricarea coniacurilor etc.;

b) mijloacele fixe cu un termen de lungă durată necesar pentru producția sau pregătirea acestora pentru exploatare. De exemplu, clădirile și construcțiile speciale în curs de construcție; utilajul care necesită un montaj complicat etc. ;

c) proprietatea investițională care cuprinde investițiile în terenuri, clădiri și alte obiecte, care nu se utilizează după destinație direct mai mult de o perioadă de gestiune;

d) cheltuielile capitalizate privind contractele de construcție care cuprind valoarea lucrărilor de construcții-montaj și a altor lucrări executate în antrepriză și care urmează să fie recuperate de către client;

e) cheltuielile capitalizate privind lucrările de proiectare și experimentare (proiectarea, producția și experimentarea materialelor, mașinilor, tehnologiilor, sistemelor noi pentru producerea acestora în masă), efectuate de întreprindere în decurs de peste o perioadă de gestiune;

f) activele nemateriale create de întreprindere, care cuprind cheltuielile aferente elaborării programelor informatice, diverselor formule, soluțiilor tehnice, mostrelor industriale etc., efectuate nemijlocit la întreprindere în decurs de peste o perioadă de gestiune.

17. Dacă activele sunt pregătite spre a fi utilizate conform destinației sau vândute în momentul achiziționării acestora sau termenul de pregătire a acestora pentru a fi puse în funcțiune nu depășește durata unei perioade de gestiune, întreprinderea nu poate să considere aceste active drept active calificate. Cheltuielile privind împrumuturile aferente achiziționării unor astfel de active nu se capitalizează, ci se trec la cheltuielile perioadei.

De exemplu, în componența activelor calificate nu se includ:

a) produsele finite și alte stocuri de materiale produse în procesul activității ordinare a întreprinderii sau obținute permanent în cantități mari în cursul unei perioade scurte de timp (conservele, încălțăminte, îmbrăcăminte fabricate etc.);

b) activele care sunt gata spre a fi utilizate după destinație sau vândute în momentul achiziționării acestora: mijloacele de transport, strungurile, utilajul care nu necesită montaj, merrfurile, materialele procurate, precum și activele cu un termen de creare și pregătire spre a fi utilizate după destinație nu mai mult de o perioadă de gestiune;

c) investițiile (conturile de depozit, obligațiunile și alte titluri de valoare), cu excepția proprietății investiționale, procurate pe seama împrumuturilor.

18. A doua condiție de capitalizare a cheltuielilor privind împrumuturile (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 10b) prevede că întreprinderea în momentul capitalizării trebuie să fie sigură în obținerea viitoarelor avantaje economice din utilizarea activului calificat. De exemplu, dacă întreprinderea este sigură că va obține un anumit avantaj economic din vânzarea vinurilor de calitate superioară produse în urma maturării vinurilor brute, cheltuielile privind împrumuturile aferente fabricării unor astfel de vinuri pot fi trecute la majorarea valorii acestora.

În cazul în care întreprinderea nu dispune de o certitudine justificată în obținerea avantajelor economice din utilizarea activului calificat, cheltuielile privind împrumuturile aferente acestui activ nu se capitalizează, ci se constată ca cheltuieli ale perioadei. De exemplu, dacă se știe cu certitudine că în urma utilizării tehnologiei noi se vor fabrica produse de calitate inferioară care nu sunt solicitate pe piață, cheltuielile privind împrumuturile, primite și utilizate pentru crearea acestei tehnologii nu pot fi capitalizate, întrucât acestea nu generează obținerea unui avantaj economic în viitor. În acest caz suma cheltuielilor privind împrumuturile trebuie să fie constată ca cheltuieli.

19. A treia condiție a capitalizării cheltuielilor privind împrumuturile (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 10c) prevede că întreprinderea poate să determine cu certitudine mărimea acestora în momentul capitalizării. Suma cheltuielilor privind împrumuturile care se supune capitalizării se calculează pe baza cotelor dobânzilor stabilite pentru creditele bancare, împrumuturile primite de la alte persoane fizice și juridice, sumelor sconturilor, premiilor, plăților financiare. Dacă

suma cheltuielilor privind împrumuturile destinate capitalizării nu poate fi determinată cu certitudine, aceasta nu se include în valoarea activelor calificate, ci se constată că cheltuieli ale perioadei.

Cheltuieli privind împrumuturile supuse capitalizării

20. Conform prevederilor S.N.C.23 capitalizării sînt supuse numai cheltuielile privind împrumuturile care sînt în mod direct de achiziționarea, construcția, pregătirea pentru punerea în funcțiune sau producția activelor calificate. Astfel de cheltuieli nu s-ar fi produs, dacă nu ar fi fost efectuate investiții capitale în activul calificat (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 11). În cazul când împrumuturile primite nu se utilizează pentru achiziționarea, construcția sau producția activelor calificate, cheltuielile aferente acestora nu se capitalizează, ci se constată că cheltuieli în perioada de gestiune în care au apărut. De exemplu, în cazul când creditul primit pentru finanțarea cheltuielilor aferente maturării vinurilor brute (distilatului de vin pentru coniac), fabricării campaniei prin metoda tradițională (clasică) a fost utilizat în alte scopuri, dobânzile aferente acestora nu se includ în valoarea produselor vinicole fabricate, ci se trec la cheltuielile perioadei.

21. Măsurarea cheltuielilor capitalizate privind împrumuturile se determină în funcție de destinația împrumuturilor primite (S.N.C.23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 11). Astfel întreprinderea poate să primească împrumuturi atât pentru procurarea activelor calificate, cât și în alte scopuri.

22. Dacă întreprinderea primește împrumuturi special pentru achiziționarea, construcția sau producția unui anumit activ, suma cheltuielilor privind împrumuturile supuse capitalizării reprezintă cheltuielile efective privind împrumuturile, suportate de întreprindere în decursul perioadei de gestiune, minus orice venit obținut din utilizarea provizorie a acestor împrumuturi în alte scopuri pentru la investirea lor într-un activ calificat.

Exemplul 2. În anul 1996 firma "BX" a primit un credit bancar în sumă de 5 milioane lei pe un termen de 2 ani pentru construcția unei clădiri administrative. Creditul a fost primit în două tranșe: la 1 iunie - 3 milioane lei și la 1 decembrie - 2 milioane lei.

Dobânda anuală aferentă creditului constituie 24%. Construcția clădirii a fost începută la 1 iunie 1996 și a fost finalizată la 30 noiembrie 1998. În anul 1996 o parte din creditul primit (1 milion lei) pentru la investirea în obiect a fost depus provizoriu în întreprindere în titluri de valoare de stat și ca rezultat s-a obținut un venit în sumă de 30000 lei. În continuare creditul a fost utilizat numai pentru construcția clădirii și a fost rambursat în termenele stabilite:

la 31 mai 1998 - 3 milioane lei;

la 30 noiembrie 1998 - 2 milioane lei.

Pentru simplificarea calculelor se presupune că suma cheltuielilor privind împrumuturile se determină și se plătește la finele fiecărui an calendaristic.

Pe anul 1996

Calcularea sumei capitalizate a cheltuielilor cu împrumuturile se efectuează în modul următor:

a) Se calculează suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile suportate de întreprindere în decursul anului. În acest scop sumele creditelor primite (separat pe tranșe) se înmulțesc cu numărul efectiv de luni în care s-au utilizat creditul și dobânda anuală. Rezultatul obținut se împarte la numărul calendaristic de luni pe an (12) înmulțit cu 100. În cazul dat suma cheltuielilor cu împrumuturile constituie:

pentru prima tranșă - $420000 \text{ lei} = \frac{3000000 \times 7 \times 24}{12 \times 100}$;

pentru tranșa a doua - $40000 \text{ lei} = \frac{2000000 \times 1 \times 24}{\text{-----}}$.

$$12 \times 100$$

Total: 460000 lei (420000 + 40000).

b) Se determină suma cheltuielilor privind împrumuturile supuse capitalizării: din suma totală a cheltuielilor cu împrumuturile se scade venitul obținut din utilizarea creditului pentru la investirea acestuia în activul calificat:

$$460000 - 30000 = 430000 \text{ lei.}$$

c) Se calculează diferența dintre suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile și partea capitalizată în sumă de 30000 lei (460000 - 430000).

În anul 1996 suma cheltuielilor de împrumut capitalizate constituie 430000 lei, se include în valoarea activelor materiale în curs de execuție și se reflectă în bilanțul contabil. Suma veniturii, obținut din investirea provizorie a mijloacelor bănești pentru la alocarea lor în activul calificat, se indică în Raportul privind rezultatele financiare și se ia în calcul la determinarea rezultatului (profitului/pierderii) activității de investiții. Diferența dintre suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile și partea capitalizată a acesteia (în mărime de 30000 lei) se include în componența altor cheltuieli operaționale.

Pe anul 1997

$$\text{Suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile constituie } 1200000 \text{ lei } \frac{5000000 \times 12 \times 24}{12 \times 100}$$

Suma cheltuielilor de împrumut în mărime de 1200000 lei se include integral în valoarea obiectului în curs de construcție și se reflectă în bilanțul contabil în componența activelor materiale în curs de execuție, întrucât în anul acesta creditul n-a fost utilizat în alte scopuri și n-a asigurat obținerea unui venit.

Pe anul 1998

Suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile constituie 740000 lei și se compune din suma dobânzilor aferente creditului:

$$\text{pentru prima tranșă - } 300000 \text{ lei } \frac{3000000 \times 5 \times 24}{12 \times 100} \text{ lei}$$

$$\text{pentru tranșa a doua - } 440000 \text{ lei } \frac{2000000 \times 11 \times 24}{12 \times 100}$$

Suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile în mărime de 740000 lei de asemenea va fi capitalizată integral și va fi reflectată în bilanțul contabil în componența activelor materiale în curs de execuție, întrucât și în acest an, ca și în anul precedent, creditul a fost utilizat numai pentru construcția clădirii administrative.

23. În cazul în care întreprinderea primește împrumuturi comune pentru desfructuarea activității sale, care apoi se utilizează pentru chiziționarea, construcția sau producția activelor calificate, suma cheltuielilor privind împrumuturile capitalizate se determină prin înmulțirea normei de capitalizare cu mărimea investițiilor capitale efectuate în activul respectiv (S.N.C.23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 13). În acest caz veniturile obținute din utilizarea provizorie a mijloacelor în alte scopuri nu se scad.

24. Norma de capitalizare se calculează ca o mărime medie ponderată a cheltuielilor privind împrumuturile nerambursate în decursul perioadei de gestiune, cu excepția împrumuturilor primite nemijlocit pentru achiziționarea, construcția sau producția unui activ concret (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 13).

Exemplul 3. În anul 1998 fabrica de vinuri "Viitorul" a primit următoarele credite:

- la 1 ianuarie - 10 milioane lei cu o dobândă anuală de 22%, pe un termen de 5 ani;
- la 1 iulie - 5 milioane lei cu o dobândă anuală de 18%, pe un termen de 3 ani;
- overdrafturi bancare on sumă de 3 milioane lei on decurs de un an cu diferite cote, suma totală a dobânzilor constituind 401 mii lei.

Creditele primite au o destinație generală și on anul 1998 au fost utilizate pentru:

- elaborarea unei noi tehnologii de prelucrare a strugurilor - 3 milioane lei;
- construcția clădirii secției - 9 milioane lei;
- recuperarea cheltuielilor aferente maturării vinurilor brute și distilatului de vin pentru coniac - 6 milioane lei.

On exemplul de față la determinarea normei de capitalizare se iau on considerare toate creditele primite și dobânzile aferente acestora.

Calculul normei medii de capitalizare este prezentat în tabelul 1.

Tabelul 1

**Date pentru calcularea normei de capitalizare
a cheltuielilor privind împrumuturile pe anul 1998**

(în lei)		
Tipul de credit	Suma creditului	Suma dobânzilor
Credit pe un termen de 5 ani	10000000	2200000
Credit pe un termen de 3 ani	5000000	450000
Overdraft bancar	3000000	401000
Total	18000000	3051000

Norma de capitalizare se calculează prin împărțirea sumei totale a dobânzilor calculate la mărimea totală a creditelor primite on cursul anului și constituie 16,95%

$$\frac{3051000 \times 100}{18000000}.$$

Suma cheltuielilor privind împrumuturile supusă capitalizării se determină pentru fiecare activ calificat prin onmulțirea normei medii de capitalizare cu mărimea investițiilor capitale realizate într-un activ concret fră scderea veniturilor, obținute din utilizarea provizorie a mijloacelor on alte scopuri.

On exemplul citat suma totală a cheltuielilor capitalizate privind împrumuturile efectuate on cursul anului 1998 constituie 3051000 lei, inclusiv:

- pentru elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor: 508500 lei $\frac{3000000 \times 16,95}{100}$;
- pentru construcția clădirii secției: 1525500 lei $\frac{9000000 \times 16,95}{100}$;
- pentru maturarea vinurilor brute și distilatului de vin pentru coniac: 1017000 lei $\frac{6000000 \times 16,95}{100}$.

La finele anului suma cheltuielilor privind împrumuturile capitalizate se reflectă în bilanțul contabil și se trece la majorarea valorii:

- activelor nemateriale în curs de execuție - referitor la cheltuielile aferente împrumuturilor, utilizate pentru elaborarea unei noi tehnologii de prelucrare a strugurilor în sumă de 508500 lei;
- activelor materiale pe termen lung în curs de execuție - referitor la cheltuielile aferente împrumuturilor, folosite pentru construcția clădirii secției în sumă de 1525500 lei;
- stocurilor de materii materiale - referitor la cheltuielile aferente împrumuturilor, folosite pentru acoperirea cheltuielilor legate de maturarea vinurilor brute și distilatului de vin pentru coniac în sumă de 1017000 lei.

25. La determinarea normei medii de capitalizare se exclud împrumuturile primite nemijlocit pentru achiziționarea unui activ calificat concret (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 13).

Exemplul 4. Utilizând datele din exemplul 3, să presupunem că creditul bancii în sumă de 10 milioane lei primit pe un termen de 5 ani este destinat pentru construcția unui obiect concret. În cazul dat suma acestui credit va fi exclusă la calcularea normei de capitalizare pe anul 1998 (tabelul 2).

Tabelul 2

Date pentru calcularea normei de capitalizare a cheltuielilor privind împrumuturile pe anul 1998

(în lei)

Tipul de credit	Suma creditului	Suma dobânzilor
Credit pe un termen de 3 ani	5000000	450000
Overdraft bancar	3000000	401000
Total	8000000	851000

Norma de capitalizare a cheltuielilor privind împrumuturile este egală cu $10,6375\% \frac{851000 \times 100}{8000000}$.

Suma cheltuielilor privind împrumuturile care urmează să fie inclusă în valoarea activelor calificate concrete se determină, pornind de la norma de capitalizare calculată în modul expus în paragraful 24 al prezentelor comentarii.

26. Norma de capitalizare poate fi determinată atât pentru un grup de întreprinderi în ansamblu (societatea mamă și întreprinderile fiice), cât și pentru fiecare întreprindere fiică, dacă aceasta primește împrumuturi și poate răspunde pentru utilizarea și achitarea acestora (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 13).

De exemplu, în cazul când societatea mamă a primit un împrumut comun pentru achiziționarea activelor calificate la întreprinderea mamă și unele întreprinderi fiice, în aceste condiții este rațional să determinăm suma medie ponderată a cheltuielilor privind împrumuturile, pornind de la mărimea totală a acestora în ansamblu pe un grup de întreprinderi. În cazul în care întreprinderea fiică a primit împrumuturi pe seama mamei va fi creat de asemenea activul calificat, calcularea normei de capitalizare și a sumei cheltuielilor privind împrumuturile va fi efectuată separat pentru întreprinderea fiică respectiv.

Mecanismul capitalizării cheltuielilor privind împrumuturile

27. Capitalizarea cheltuielilor privind împrumuturile pentru activele calificate începe din momentul în care (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 16):

- a) s-au efectuat investiții capitale în activ, adică au fost utilizate parțial sau integral sumele împrumuturilor pentru crearea acestui activ;
- b) s-au suportat cheltuieli privind împrumuturile;
- c) s-a desfășurat activitatea necesară pentru crearea activului și pregătirea acestuia spre utilizarea după destinație sau vânzare.

Dacă condițiile enumerate nu sunt respectate, cheltuielile privind împrumuturile nu se capitalizează, ci se constată că cheltuieli ale perioadei.

28. Investițiile capitale în activul calificat cuprind:

- a) cheltuielile legate de crearea activului calificat aferente plății mijloacelor bănești, utilizării altor active sau apariției datoriei la care se calculează dobânzile;
- b) cheltuielile privind împrumuturile capitalizate în perioada precedentă aferente activului calificat concret.

29. Măsurarea investițiilor capitale în baza creșterii se determină cheltuielile privind împrumuturile capitalizate se micșorează cu suma subvențiilor primite aferente activului dat, contabilizate în conformitate cu S.N.C. 20 "Contabilitatea subvențiilor de stat și publicitatea asistenței de stat" (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 17).

Exemplul 5

Utilizând datele din exemplul 3, să presupunem că fabrica de vinuri "Viitorul", în afară de creditul bancar, a primit subvenții de stat pentru finanțarea cheltuielilor privind elaborarea unei noi tehnologii de prelucrare a strugurilor în sumă de 1 milion lei. În exemplul citat la calcularea sumei capitalizate a cheltuielilor privind împrumuturile valoarea totală a investițiilor capitale (3 milioane lei), realizate în această tehnologie, va fi micșorată cu 1 milion lei.

Suma cheltuielilor privind împrumuturile care urmează să fie capitalizată va constitui 339000 lei

$$\frac{2000000 \times 16,95}{100} \{-----\}.$$

Subvențiile în sumă de 1 milion lei sunt raportate:

- în întreprinderile de stat - la majorarea capitalului propriu și se reflectă în bilanțul contabil în rândul "Subvenții";
- în întreprinderile cu alte forme de proprietate - la majorarea veniturilor din activitatea financiară și se reflectă în Raportul privind rezultatele financiare în rândul "Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)".

30. Activitatea necesară pentru crearea activului și pregătirea acestuia spre o eventuală utilizare sau vânzare cuprinde:

- a) achiziționarea, producția sau construcția activului calificat;
- b) activitatea tehnică sau administrativă, inclusiv cea care precede conceperea producției sau construcției, de exemplu, activitatea de eliberare a autorizației pentru construcție;
- c) prăstrarea stocurilor de materii și materiale examinate ca o parte necesară a procesului de creare și pregătire a acestora spre a fi utilizate după destinație sau vândute, de exemplu, prăstrarea vinurilor brute în decursul unei perioade îndelungate de timp pentru producția vinurilor de calitate superioară, a campaniei etc.

31. Capitalizarea cheltuielilor privind împrumuturile continuă în perioada sistării producției sau construcției activului calificat din cauze naturale, care sunt caracteristice pentru o zonă geografică concretă. De exemplu, capitalizarea cheltuielilor privind împrumuturile continuă în cazul înregistrării provizorii a construcției podului din cauza nivelului înalt al apei râului, cu condiția că acest nivel al apei este un fenomen ordinar într-o anumită perioadă a anului.

32. Capitalizarea cheltuielilor privind împrumuturile continuă, de asemenea, ei în cazurile în care valoarea de bilanș a activului calificat sau valoarea definitiv previzibilă a acestuia depășește valoarea de recuperare sau valoarea realizabilă netă (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 15). În aceste condiții diferența dintre valoarea efectivă a activului calificat, care include ei suma cheltuielilor privind împrumuturile, ei valoarea de recuperare sau valoarea realizabilă netă se trece parțial sau integral la majorarea cheltuielilor perioadei sau micșorarea capitalului propriu în conformitate cu cerințele S.N.C. 2 "Stocurile de materii și materiale", 9 "Contabilitatea cheltuielilor pentru cercetări științifice și lucrări de proiectare și experimentare", 13 "Contabilitatea activelor nemateriale", 16 "Contabilitatea activelor materiale pe termen lung".

Limitarea și încetarea capitalizării cheltuielilor privind împrumuturile

33. În unele cazuri S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile" prevede limitarea sumei cheltuielilor privind împrumuturile destinate capitalizării. Acest lucru este condiționat de necesitatea respectării principiului prudenței potrivit căruia activele și veniturile nu trebuie să fie supraevaluate, iar datoriile și cheltuielile - subevaluate.

Conform acestui principiu, suma cheltuielilor privind împrumuturile capitalizate în perioada de gestiune nu trebuie să depășească suma efectivă totală a cheltuielilor privind împrumuturile efectuate în cursul acestei perioade (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 14).

Exemplul 6. Pornind de la datele prezentate în exemplul 3, să presupunem că în anul 1998 fabrica de vinuri "Viitorul" a utilizat creditele primite pentru construcția clădirii secției în sumă totală de 9 milioane lei. Creditele au fost primite în ianuarie, iar construcția obiectului a început la 1 martie și a continuat până la finele anului.

În acest exemplu suma capitalizată a cheltuielilor privind împrumuturile în cursul anului 1998 se determină luând ca bază perioada efectivă de construcție a clădirii și constituie

$$\frac{1271250 \text{ lei} - 9000000 \times 16,95 \times 10}{12 \times 100}.$$

Această sumă este mai mică decât mărimea totală a cheltuielilor privind împrumuturile calculate pentru întregul an, care constituie 1 525 500 lei

$$\frac{9000000 \times 16,95 \times 12}{12 \times 100}.$$

Diferența dintre suma totală a cheltuielilor privind împrumuturile calculate și partea capitalizată a acestora - 254 250 lei (1 525 500 - 1 271 250) se constată că cheltuielile ei se reflectă în Raportul privind rezultatele financiare în componența altor cheltuieli operaționale. În mod analog se determină suma cheltuielilor privind împrumuturile capitalizate și la finalizarea construcției sau crearea activului calificat până la expirarea termenului de achitare a împrumuturilor.

34. Capitalizarea cheltuielilor privind împrumuturile trebuie să fie suspendată în cazul în care activitatea necesară pentru crearea activului și pregătirea acestuia spre a fi utilizat după destinație sau vândut, se întrerupe pe o perioadă îndelungată (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind împrumuturile", paragraful 20). De exemplu, cheltuielile privind împrumuturile nu se capitalizează, dacă nu este început sau este suspendată pe o perioadă îndelungată producția/construcția activului calificat, cu excepția cazurilor în care:

a) se suspendă crearea activului calificat din motive firești caracteristice pentru o zonă geografică

concretr sau on legtrurr cu particularitrioile procesului tehnologic;

b) se ondeplineete o parte considerabilr din activitatea tehnicr ei administrativr necesarr pentru onceptutul sau continuarea lucrurilor de creare a activului calificat, deci construcioia nemijlocitr a obiectului oncr nu este onceptutr. De exemplu, on cazul cond se executr lucruri de întocmire a documentarioiei necesare, inclusiv perfectarea licenroelor pentru construcioii etc.

35. Capitalizarea cheltuielilor privind omprumuturile onceteazr din momentul on care activitatea de bazr privind crearea activului calificat ei pregrtirea acestuia pentru utilizarea dupr destinaoie sau vonzare este finalizatr (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind omprumuturile", paragraful 21). Activul se considerr finisat (pregrtit spre utilizare sau vonzare), dacr este terminatr producioia sau construcioia acestuia, deci activitatea administrativr curentr ei lucrurile legate de prelucrarea suplimentarr neonseamntr a acestuia la comanda cumprrrtorului sau arendaacului pot sr continue.

36. On cazul cond este finalizatr activitatea de pregrtire a unor prroi distincte ale activului calificat, fiecare din care poate fi utilizatr separat, iar lucrurile cu alte prroi ale activului continur, capitalizarea cheltuielilor privind omprumuturile pentru fiecare parte finisatr a activului onceteazr, iar pentru prroiile on curs de execuioie continur (S.N.C.23 "Cheltuieli privind omprumuturile", paragraful 23). De exemplu, dacr ontreprinderea construieete concomitent coteva clrdiri ei fiecare din ele poate fi utilizatr separat, capitalizarea cheltuielilor privind omprumuturile onceteazr pe fiecare clrdire on parte pe mrsura pregrtirii acesteia pentru exploatare. Capitalizarea cheltuielilor privind omprumuturile aferente altor obiecte continur ponr la terminarea integralr a construcioiei acestora.

37. On cazul cond prroiile finalizate ale activului calificat nu pot fi utilizate separat una de alta ponr la finalizarea tuturor celorlalte prroi componente ale acestuia, capitalizarea cheltuielilor privind prroiile finisate ale activului continur ponr on momentul cond activul este pregrtit deplin pentru utilizare dupr destinaoie sau vonzare (S.N.C. 23 "Cheltuieli privind omprumuturile", paragraful 23). De exemplu, on cazul construcioiei fabricii de conserve, capitalizarea cheltuielilor privind omprumuturile va fi suspendatr numai dupr punerea on funcioiune a tuturor secioiilor (liniilor tehnologice) de producere a unor anumite tipuri de conserve.

Publicitatea informaioiei

38. Ontreprinderea elucideazr on rapoartele financiare ei on anexele la acestea informaioii privind cheltuielile de omprumut, conform cerinroelor paragrafului 24 S.N.C.23 "Cheltuieli privind împrumuturile".

Data intrrrii comentariilor on vigoare

39. Prezentele comentarii intrr on vigoare la data publicrii on Monitorul Oficial al Republicii Moldova.